

Hoe ziet een dementievriendelijke openbare ruimte eruit?

Algemene tips voor de buurt

- Zorg dat mensen die in de buurt wonen weten hoe ze iemand met dementie kunnen herkennen en GOED met deze persoon kunnen omgaan. Dit leren ze door bijvoorbeeld [de training](#) van Samen dementievriendelijk te volgen.
- Is er een WhatsApp groep voor BuurtPreventie? Zorg dat bewoners van de buurt weten wie er in hun omgeving dementie heeft (als hier toestemming voor is gegeven) en dat ze een berichtje in de groep kunnen plaatsen wanneer ze iemand tegenkomen die de weg kwijt is.
- Leg Vergeet-me-niet-routes aan bij plekken die veel gebruikt worden door mensen met dementie, bijvoorbeeld rondom winkelgebieden waar boodschappen gedaan worden of bij de route van het zorgcentrum naar het park.

De weg vinden

- Uit onderzoek blijkt dat mensen met dementie zowel binnen als buiten herkenningspunten (zogenoeten 'landmarks') gebruiken om hun weg te vinden. Hoe opvallender dit punt is, hoe gemakkelijker het voor mensen met dementie is om ze als herkenningspunt te gebruiken. Denk hierbij aan een grote plant, hoge vlaggenmast, of een opvallend gebouw. Ook zou overwogen kunnen worden een herkenningspunt te 'maken', zoals een verpleeghuis deed door een [DAF 32](#) op het dak te plaatsen.
- Geef duidelijk aan waar uitgangen en (openbare) toiletten zijn. Dit dient consequent aangegeven te worden, zowel binnen als buiten. Mensen met dementie kunnen het toilet of de bezoekersruimte vaak wel vinden door het volgen van de bewegwijzeringsborden. Eenmaal binnen kunnen ze zich niet altijd meer herinneren door welke deur ze de ruimte binnen zijn gekomen. Dit kan eenvoudig opgelost worden door aan de binnenkant van de toegangsdeur een bordje met 'Uitgang' te bevestigen.

Gouden tip

- Vraag eens aan mensen met dementie hoe zij de openbare ruimte ervaren. Zij kunnen vaak zelf het beste vertellen wat ze prettig vinden en wat juist voor eventuele problemen zou kunnen zorgen.

Praktische tips

Bewegwijzering

- Bewegwijzeringsborden in de leefomgeving hebben duidelijk leesbare letters en er is voldoende contrast tussen de tekst en de achtergrond.
- Denk ook aan het contrast tussen het bord en de plek waar het bord gemonteerd wordt; een rood bord op een rode muur valt niet op.
- Gebruik voor de opmaak van een bord primaire en secundaire kleuren.
- Gebruik op het gehele bord en bij voorkeur op alle borden hetzelfde lettertype.
- Bevestig de borden aan de deuren waar ze naar verwijzen, en niet aan aangrenzende oppervlakken. Zo voorkom je onnodige verwarring bij mensen met dementie.
- Plaats de borden op ooghoogte en zorg dat ze goed verlicht zijn.
- Probeer het gebruik van gestileerde en abstracte iconen op bewegwijzeringsborden zoveel mogelijk te vermijden.
- Zijn de bewegwijzeringsborden op de juiste plekken geplaatst, zodat iemand die voor het eerst in de omgeving is gemakkelijk de weg kan vinden? Mensen met dementie hebben deze borden soms iedere keer nodig wanneer ze een plek bezoeken.
- De belangrijkste borden in en rondom gebouwen zijn borden die de uitgangen en de (openbare) toiletten aangeven.
- Maak glazen deuren duidelijk zichtbaar, om ongelukken te voorkomen.

Verlichting

- Zorg dat de openbare omgeving voldoende verlicht wordt. Natuurlijk licht werkt beter dan kunstlicht.
- Door oppervlakken in lichtere primaire kleuren te schilderen kan een gebied op een natuurlijke manier lichter lijken.
- Vermijd extreem felle lichten of juist donkere schaduwen.
- Vermijd 'extreme' verlichting: feestverlichting, overdadige schemerlampjes en schittering in lampjes kunnen overprikkeling veroorzaken.

Obstakels

- Obstakels of drempels, maar ook trappen hebben een contrasterende kleur ten opzichte van de grond of de vloer. Het obstakel is hierdoor duidelijk zichtbaar.
- Vermijd losliggende kleden en donkere deurmatten; dit kan een obstakel vormen.

Vloeren

- Vermijd opvallende patronen in vloerbedekking. Dit kan namelijk problemen veroorzaken bij mensen met zintuiglijke problemen, dat heeft te maken met hun diepte-inzicht. Kies bij voorkeur voor eenvoudige patronen of een effen vloerbedekking.
- Weerspiegelende en gladde vloeren kunnen voor verwarring zorgen bij mensen met dementie.
- Veranderingen in het vloeroppervlak, zoals drempels of hoogteverschillen die niet duidelijk zichtbaar zijn, kunnen het risico op struikelen vergroten. Als er veranderingen in vloeroppervlakken zijn, dient dit duidelijk aangegeven te worden.
- Zorg ervoor dat de openbare ruimte en gebouwen toegankelijk zijn voor personen die in een rolstoel zitten.

Zitplaatsen

- Zorg dat er voldoende zitplaatsen zijn in de openbare ruimte of in grote openbare gebouwen waar mensen met dementie rustig kunnen wachten.
- Zijn de zitplaatsen gemakkelijk te herkennen als zitplaatsen? Voor mensen met dementie is een houten zitbank gemakkelijker te herkennen als zitplaats dan bijvoorbeeld een abstracte, metalen designbank in een afwijkende vorm.

Openbare gebouwen en toiletten

- Zorg dat er in het openbare gebouw een toiletruimte beschikbaar is waar degene met dementie ondersteuning kan krijgen van een naaste, zonder dat dit ongemakkelijke situaties oplevert voor anderen.
- Kies voor toiletbrillen in een contrasterende kleur ten opzichte van de muur en de rest van het toilet. Zo zijn ze beter te onderscheiden voor mensen met visuele problemen.